ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 15.03.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

69

Zákon

zo dňa 23. februára 1949

o jednotných pôdohospodárskych družstvách.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1

(1) V záujme zaistenia blahodárneho rozvoja pôdohospodárskeho družstevníctva a odstránenia doterajšej roztrieštenosti družstevnej činnosti v pôdohospodárstve ako dedičstva minulosti budú sa zakladať na podklade dobrovoľnosti jednotné pôdohospodárske družstvá, ktoré majú sjednotiť doterajšie rôzne pôdohospodárske družstvá a priniesť významný prospech pracujúcim pôdohospodárom. Jednotné pôdohospodárske družstvá sú ľudovými družstvami podľa § 157 Ústavy.

(2) Jednotné pôdohospodárske družstvo (ďalej len „jednotné družstvo“) je právnickou osobou. Názov jednotného družstva je „Jednotné roľnícke družstvo v ...“.

§ 2

(1) Jednotné družstvo vyvíja všetku činnosť, ktorá môže slúžiť plneniu úloh, uvedených v § 1, ods. 1. Predmetom činnosti jednotného družstva je najmä:

a) sceľovanie pôdy,

b) mechanizácia pôdohospodárskej práce, pričom jednotné družstvo je tiež oprávnené uzavierať s Ústredím pre mechanizáciu pôdohospodárstva, národným podnikom, po prípade s jeho složkami, smluvy o výkone pôdohospodárskych prác pre pôdohospodárov v obci,

c) súčinnosť pri ustanovení, rozvrhu a plnení výrobných úloh v pôdohospodárstve, najmä uzavieranie smlúv o výrobe pôdohospodárskych výrobkov (§ 3),

d) súčinnosť pri ustanovení, rozvrhu a plnení dodávok pôdohospodárskych výrobkov, najmä uzavieranie smlúv o výkupe a dodávke pôdohospodárskych výrobkov (§ 3),

e) účasť pri výkupe pôdohospodárskych výrobkov a pri zadovažovaní pôdohospodárskych potrieb,

f) starostlivosť o zveľadenie rastlinnej a živočíšnej výroby,

g) starostlivosť o organizáciu práce na zvýšenie výrobnosti pôdohospodárstva,

h) starostlivosť o zvyšovanie kultúrnej a sociálnej úrovne vidieka,

ch) starostlivosť o uľahčenie práce vidieckej ženy.

(2) Ak to vyžaduje verejný záujem, môže sa činnosť družstva vzťahovať i na nečlenov v rozsahu, ktorý určí Ústredná rada družstiev po schválení ministrom pôdohospodárstva, a pokiaľ ide o činnosť, uvedenú v odseku 1, písm. d), po schválení ministrom výživy.

(3) Jednotnému družstvu neprislúcha činnosť, patriaca k úlohám peňažných ústavov.

§ 3

Jednotné družstvo je oprávnené dojednávať smluvy o výrobe a smluvy o dodávke pôdohospodárskych výrobkov na splnenie úloh, určených jednotným hospodárskym plánom; pritom jednotné družstvo zastupuje svojich členov, po prípade i ostatných pôdohospodárov v obci (§ 2, ods. 2).

§ 4

V každej obci sa založí zpravidla len jedno jednotné družstvo. Ak to vyžadujú miestne pomery, môže Ministerstvo pôdohospodárstva po vypočutí Ústrednej rady družstiev povoliť výnimku.

§ 5

(1) Prácu na založenie jednotného družstva vykonáva prípravný výbor 5 až 10členný, ktorý sa ustaví z radov členov doterajších pôdohospodárskych družstiev, ako aj z ostatných záujemcov, pracujúcich v pôdohospodárstve. Prípravný výbor si zvolí zo svojho stredu predsedu a podpredsedu. Ustavenie prípravného výboru sa stáva právoplatným, len čo bolo schválené Ústrednou radou družstiev (jej okresným orgánom).

(2) Skončenie potrebných prípravných prác oznámi prípravný výbor Ústrednej rade družstiev (jej okresnému orgánu) a požiada ju o schválenie ustavenia jednotného družstva; dňom udelenia tohto schválenia je jednotné družstvo ustavené. Ustavenie jednotného družstva vyhlási prípravný výbor spôsobom, v obci obvyklým.

(3) Po schválení podľa odseku 2 oznámi prípravný výbor jednotné družstvo príslušnému súdu na zápis do registra. K oznámeniu pripojí odpis schvaľovacieho výmeru a soznam členov prípravného výboru s ich overenými podpismi. Podpisy členov prípravného výboru môže overiť tiež miestny národný výbor.

(4) Prípravný výbor svolá valné shromaždenie, ktoré zvolí orgány družstva, predpísané stanovami. Až do voľby týchto orgánov vykonáva ich pôsobnosť prípravný výbor. O overovaní podpisov členov predstavenstva platí ustanovenie odseku 3.

§ 6

(1) Tam, kde je v obci jedno družstvo, vykonávajúce niektorú činnosť, uvedenú v § 2, ods. 1, pretvorí sa toto družstvo na jednotné družstvo spôsobom, uvedeným v § 5.

(2) Tam, kde je v obci viacej ako jedno družstvo, vykonávajúce činnosť, uvedenú v § 2, ods. 1, splynú tieto družstvá v jednotné družstvo spôsobom, uvedeným v § 5.

(3) Všetky práva a záväzky doterajších družstiev prejdú na jednotné družstvo bez likvidácie. Skoncovanie záväzkov družstiev, ktoré boly pretvorené na jednotné družstvo alebo s ním splynuly, môže upraviť minister pôdohospodárstva nariadením.

(4) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nevzťahujú na družstvá spotrebné, remeselnícke, živnostenské a bytové.

(5) Pri oznámení jednotného družstva, vzniknutého podľa odseku 1 alebo 2, na zápis do registra, oznámi prípravný výbor zároveň výmaz družstva, ktoré bolo na jednotné družstvo pretvorené, alebo družstiev, ktoré splynuly v jednotné družstvo.

§ 7

(1) Členom jednotného družstva sa môže stať dobrovoľne každý pracujúci pôdohospodár alebo osoba, ktorá svojou účasťou môže prispieť na splnenie účelu družstva.

(2) Ustavením jednotného družstva podľa § 6, ods. 1 a 2 stávajú sa členovia doterajších družstiev členmi jednotného družstva bez členskej prihlášky, pokiaľ do 14 dní odo dňa vyhlásenia vzniku jednotného družstva neoznámili svoje vystúpenie z jednotného družstva.

§ 8

V čase odo dňa začiatku účinnosti tohto zákona až do dňa ustavenia jednotného družstva v obci môžu družstvá, vykonávajúce činnosť, uvedenú v § 2, ods. 1, vykonávať ju iba v medziach bežného hospodárenia.

§ 9

(1) Podrobnejšie predpisy o pôsobnosti jednotného družstva, najmä o složení a pôsobnosti jeho orgánov, o nadobúdaní a strácaní členstva, ako aj o spôsobe jeho hospodárenia, obsahujú stanovy.

(2) Vzorné stanovy jednotného družstva vydá Ústredná rada družstiev so schválením ministra pôdohospodárstva.

§ 10

(1) Jednotné družstvá sú členom Ústrednej rady družstiev, v ktorej tvoria osobitný odbor, spravovaný 9členným správnym sborom.

(2) Predsedu a podpredsedu, ako aj ostatných členov správneho sboru vymenúva a odvoláva Ústredná rada družstiev so schválením ministra pôdohospodárstva. Funkcia v správnom sbore je čestná, členovia však majú nárok na náhradu skutočných trov, spojených s výkonom funkcie.

(3) Ministerstvo pôdohospodárstva je oprávnené vysielať na všetky rokovania v správnom sbore svojho zástupcu.

(4) Činnosť a spôsob rokovania správneho sboru upraví rokovací poriadok, ktorý vydá Ústredná rada družstiev so schválením Ministerstva pôdohospodárstva.

§ 11

(1) Ministerstvo pôdohospodárstva podporuje činnosť jednotných družstiev a vykonáva dozor nad ich činnosťou.

(2) Podrobnejšie predpisy na vykonanie zákona môže vydať minister pôdohospodárstva nariadením.

§ 12

Právne úkony, písomnosti, úradné úkony, ktoré sú potrebné na založenie jednotného družstva, po prípade na pretvorenie alebo splynutie doterajších družstiev v jednotné družstvo, sú oslobodené od poplatkov a dávok.

§ 13

(1) Pre jednotné družstvo neplatí ustanovenie zákona zo dňa 9. apríla 1873, č. 70 r. z., o zárobkových a hospodárskych spoločenstvách, a zák. čl. XXXVII/1875, o obchodnom zákone.

(2) Ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na ústavy ľudového peňažníctva (zákon zo dňa 20. júla 1948, č. 181 Sb., o organizácii peňažníctva).

§ 14

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôdohospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.